

que no-t saps si és ab seny o orada --- no-t saps si t serà leyal o falsària, si amorosa o malgraciosa, si golorosa o no, si nodrida o *laminera*, si ben regent o làdria, si ---», id. (*Dones*, 179; cap. 31, f^o A 29v1).

Com a mot del llenguatge afectiu *llaminer* va passar per alt als nostres vells lexicògrafs, que no el registraren fins a Belv. (*lleminer*).

Aquest mot i els seus acompanyants derivatius són estranys a les altres llengües romàniques, però semblen haver estat usats antigament (i un poc encara ara) en diversos parlars castellans. Va usar-lo el castellà *serrano* Juan Ruiz, Arx. de Hita, en el seu *Li. de Buen Amor* (c. 1330), en la «reprensión a Don Amor»: «La golosina traes, goloso, *laminero*: / querriés a quantas vees gostarlas tú primero: / enflaqueces, pecado!, e eres gran venternerero / ---» (v. 291a); també va usar *laminero* «goloso» Lope de Rueda, andalús, a mj. S. xvi, però avui ha anat quedant reduït a l'aragonès i castellà fronterer: murc. i arag. *laminero* «goloso» (Borao), també a Sogorb (Torres Fornés) i *laminera* «abeja suelta que se adelanta a las demás, al olor del pasto y comida que le gusta» (Borao).

Exagera, però, bastant don Ramon Menéndez Pidal en dir que aquests lexicògrafs no haurien d'haver mirat aquesta paraula com a aragonesisme «porque es de las voces que son corrientes en otras muchas partes de España» (*Rev. de Aragón* II, 247); el mateix MzPi. donava *laminero* com a equivalent de *lamberón* en el parlar lleonès occidental de Hinojosa de Duero (*Dial. Leon.*, RABM xiv, 128ss., § 12.2); i entenc, doncs, que s'hi usa aquell junt amb aquest, o almenys que és conegut de la gent d'allà i el donen com a explicació de *lambrón*; jo mateix l'he sentit a una senyora nada a les «Asturias de Santillana», si bé viuda d'un navarrès (1954) i suposo que s'usa en altres comarques lleoneses dialectalment.

Val a dir que, en els parlars més occid., el substitueixen altres derivats de LAMBERE, com el citat *lambrón* i unes variants «*lambrón*, *lambrótón*: ratero de golosinas, aficionado al dulce» a Puebla de Lillo (prov. Lleó, Goy, *Susarón*, p. 497); així majorment en gallego-portuguès: gall. *lambeteiro* id. (Castelao, *Escolma Dónega*, 212.8f., al costat de *lambetada* 'llepada', 210.2f.), trasm. *lambitão* 'llaminer' (Vila-Real, *RLus.* XII, 104), en portuguès comú *lambareiro*. En la part occidental d'Aragó, veïna de la Rioja —on és normal la conservació de -MB— usen el nostre mot però amb aquest nex: «caramelicos de rosa / tus labios me están paicionde: / no t'acerques tanto a mí / que soy mucho *lambinero!*», en una «canta» de les aplegades per G. García-Arista (*Cantas Baturras*, Saragossa 1901, p. 102), però *laminero* deu ser usat i generalment comprès en el castellà bascongat puix que l'usa Azkue per explicar el basc *lamiti*.

Fora del català i d'aquests parlars castellans, el mot no es troba en les llengües romàniques, ni tan sols en llengua d'oc, car si bé se'n cita algun cas en el Bearn,¹ el fet d'haver-hi conservat la -N ja prova que allà ha d'haver-se rebut com a manlleu de l'aragonès. També des d'Aragó degué passar al basc, el qual no degué

pendre'l en època llatina, vist que presenta assimilats el grup MB (cosa que no fa en els vells llatínismes): a-nav., Zaraitze i Roncal *lamiti* «laminero, goloso», ja usat per Axular (591) que escrivia el 1643 a Sara (lab. prop de l'a-nav.), ronc. i a-nav. *laminurri* «golosina» (també en el dicc. b-nav. de Salaberry, 1850) (no sé si derivat pur o bé format amb b-nav. *hurriatu* «tentar», «excitar a los perros», en Duvoisin), Azkue i Supl. a Azkue. D'ací probablement també b-nav. *limikatu* (que ja figura en Leizarraga, a. 1571), i amb metàtesi (fomentada per la influència del basc euskèric *mibi* 'llengua') b-nav. *milikatu*, sul. *milikatü*, guip. *miliskatu*, tots ells 'llepar' (cf. Uhlenbeck, *Vgl. Lautl. d. bk. Dial.*, pp. 96, 100, i Schuchardt, *Museum* de Leiden x, 398).

Aquest adjectiu és, doncs, una formació antiga i vivaç, més o menys, en la major part de la Península; i que la seva arrel es troba en el ll. LAMBERE 'llepar' és fàcil de veure, però ha fet estrany pensar com s'havia forma, vist que aquest verb ha desaparegut en la major part de les llengües romàniques, i precisament s'ha extingit en el domini català, que és on *llaminer* ha tingut més força: dir que vingui de *llami* «format» d'un verb inexistent en català «amb el sufix -INU» (*AlcM*) és una fórmula llibresca sense contingut lògic ni possibilitat morfològica. L'altre mot important de la família, *llaminadura*, ens mostra el bon camí: com tot mot en -adura, deriva forçosament d'un verb en -ar: aquest *llaminar* ha existit, encara no és mort i justament és aquest el causant de la mort del seu progenitor LAMBERE, del qual es va convertir, per dir-ho així, en parricida.

Doncs bé, d'acord amb el valor del sufix -inar, aqueix derivat expressava un matís intensiu, freqüentatiu: llepar amb reincidència, amb fricció, «llepar-se'n els dits», d'una menja; entre *llaminer* i el no-llatí *llepar*, es repartien suficientment les funcions, i així LAMBERE, superflu, es va deixar morir. De *llaminar*, deriva vulgaríssimament *llaminadura* [«golosina», Belvitges]: «guayti a la taula d'aquí'l costat: aquest --- no busca'l rom, tira 'l sucre al got: vaja sí... deu ser ayguader, que li agradan les *lleminadures*, com a tots los que patexen d'aquest defecte: que romansos gasta abans de beure ---», Em. Vilanova (*Escenes Barcelonines*, a. 1883, ed. 1906, p. 68).

Pel que fa a *llaminar*, avui encara no és ben mort, puix que s'usa, en català, a tota Ribagorça, des de Roda d'Isàvena fins a Tamarit de Llitària, per a llepar les mares (del bestiar oví etc.) als seus fills (*BDC* XIX, 156); i a la seva reraguarda queda en aragonès *llaminar* 'llepar' a Fonz (*AORBB* II, 259; *ZRPb.* XLV, 237), *laminar* 'llepar (el gos)' a Plan, Gistaín, Ansó i Echo (*BDC* XXIV), en particular, almenys en aquesta vila, 'llepar la sal els caps de bestiar' (*ZRPb.* LV, 632), «lamer, golosinear» (Borao).

Només que a *llaminar* va passar-li, si bé uns quants segles més tard, el mateix que al seu pare LAMBERE, car fou substituït per un freqüentatiu, encara més intensiu, *llaminejar*, que ja va ser usat per Eiximenis: «attén a les nacions cristianes que poc mengen, així